

Nytt fra

ØSTMARKA

Medlemsblad for Østmarkas Venner 45. årgang Nr. 1/2011

Årsmøte 31. mars
Musehogget
Inngrep i Marka

SLÅ RING
OM
ØSTMARKA

Takk for meg!

Av Steinar Saghaug

Lederen har ordet:

Etter grundig overveielse ga jeg 5. januar valgkomiteen i Østmarkas Venner beskjed om at jeg ikke stiller til gjenvalg som leder eller til andre styreverv på årsmøtet 31. mars i år. Hovedbegrunnelsen min er at enhver forening og virksomhet må vitaliseres med visse mellomrom og derfor må fornye sitt lederskap!

Jeg meldte meg inn i Østmarkas Venner da vi flyttet til Haugerud i 1970. Det første som engasjerte meg, var å sikre atkomst til Marka for befolkningen gjennom Lutvann leir og etter hvert på en ny turvei. Det var samtidig viktig å sikre restene av de to kulturminnene Fagerholt og Lut. Saken synliggjorde de mange kryssende hensyn flersidig bruk av Marka stiller oss overfor. Dette ble løst med god bistand av Østmarkas Venner.

Engasjementet for Marka, og Østmarka spesielt, ble for mitt vedkommende gjennom mange år lagt til den politiske arenaen, men hele tiden i nær kontakt med friluftsansjonene. Oslo Arbeiderpartis Naturvernforening som jeg var med på å stifte, fremmet forslag om egen lov for Oslomarka. Miljøvernminister Gro Harlem Brundtland ga forslaget full støtte på Arbeiderpartiets landsmøte i 1977. Lovforslaget ble fremmet, men senere trukket da Willoch-regjeringen overtok.

30 år senere opplevde jeg min største «markaglede» da Stoltenberg-regjeringen fremmet

markaloven, som Stortinget vedtok og som trådte i kraft 1. september 2009. Jeg er overbevist om at framtidige generasjoner i hele hovedstadsområdet vil takke alle som bidro til å sikre dette fantastiske området for friluftsliv, naturopplevelser og idrett, gjennom markaloven.

Den 2. februar 1997 startet et viktig kapittel i mitt Østmarka-liv da jeg varslet om lekkasjen som skapte miljøproblemene ved byggingen av Romeriksporten under Østmarka. Historien har vist hvor viktig det var å ha venneforeningen i den kampen som fulgte og for resultatet. Flere instanser og de rette folkene stilte opp for saken, og jeg vil her nevne de to viktigste for meg: Rolf Eliassen og Helga Gunnarsdóttir. Jeg tåler godt merkelappen «Norges dyreste mann» når dette handlet om å redde nærfriluftsområdet til 50 000 mennesker.

På årsmøtet i Østmarkas Venner i 1997 ble jeg valgt inn som styremedlem, og året etter (31. mars 1998) ble jeg valgt til leder. På dagen for det kommende årsmøtet har jeg altså vært leder i 13 år. Det har vært en fantastisk reise i tid og rom, som jeg aldri ville vært foruten. Jeg har fått en grenseløs respekt for alle som holder Norge i gang gjennom frivillig arbeid, og jeg har fått mange gode venner for livet.

Jeg har nevnt markaloven som det viktigste jeg har fått være med på. Vårt arbeid i for-

Nytt fra Østmarka – Medlemsblad for Østmarkas Venner

Ansvarlig utgiver: Østmarkas Venner,
Postboks 37 Haugerud, 0616 Oslo
Redaktør: Helga Gunnarsdóttir 95 99 23 49
E-post: helga@ostmarkasvenner.no
Redaksjonskomité: Øyvind Pettersen og Cathrine Søberg

Forsidebilde: Isklatring i elva fra Hauktjern
Foto: Espen Bratlie
Grafisk design, repro og trykking: 07 Gruppen AS, Oslo
Opplag: 4 200
Frist for stoff til neste nr. er 1. april 2011

bindelse med Romeriksporten satte Østmarkas Venner på kartet langt ut over markagrensa. Paradoksalt nok økte medlemstallet helt fantastisk, og foreningen kom styrket ut av kampen.

Foreningen har mottatt flere priser og fått mye oppmerksomhet, som for eksempel «Bymiljøprisen for Oslo 2006», med følgende begrunnelse: Østmarkas Venner har gjort en miljø- og samfunnsnyttig innsats som framstår som et flott eksempel for dagens og framtidige generasjoner».

På Østmarkas Venners vegne har jeg gitt et løfte om at foreningen skal ta ansvaret for minnehøytidligheten den 7. juni ved Milorgbautaen på Sarabråten så lenge den eksisterer. Historien bak bautaen må vi aldri glemme, og vi må lære av den.

Når en skal gjøre opp sitt bestikk, tenker jeg på det utall av uttalelser om private og offentlige utbyggingsplaner vi har avgitt. De over hundre styremøtene og alle de godt besøkte medlemsmøtene og åpne møtene med spennende og lærerike foredrag. Vi har arrangert turer til kjente og ukjente steder i Østmarka i all slags vær, men alltid med mange blide deltagere i alle aldersklasser. Vi har vervet hundretalls nye medlemmer hvert år og jeg har hatt gleden av å formidle det glade budskap om Østmarka gjennom utallige bildeforedrag og seminarer.

Vi samarbeider med andre miljø-, friluft-, natur- og idrettsorganisasjoner, kommuner, offentlige instanser og politikere på alle nivåer. Alle de fine markastuene er de

Steinar på ØVs høsttur 2010

Foto: Ørnulf Mejdell

viktigste målpunktene for mange markabrukere. De viktigste for vår virksomhet er de sist nevnte – medlemmene og alle markabrukerne.

Østmarkas Venner skal fortsette med alt dette, og vi skal alle være våkne vaktbikkjer for Østmarka.

Jeg takker for den tilliten medlemmene har vist meg gjennom alle disse årene og takker for meg som leder i Østmarkas Venner på årsmøtet 31. mars 2011. Det gjør jeg i visshet om at foreningen står godt rustet til å møte dagens og morgendagens utfordringer som en aktiv natur- og friluftorganisasjon. Jeg er fortsatt med og slår ring om Østmarka.

Styret i Østmarkas Venner 2010–2011

Leder: Steinar Saghaug 91 37 22 42

Nestleder: Johan Ellingsen 64 92 80 52

Styremedlemmer:

Nina H. Skramstad 40 84 07 65

Solveig Dalene 90 12 99 85

Varamedlemmer: Christine Sunding 90 01 32 73

Øyvind Pettersen 22 28 44 78

Inger Tangen 41 25 66 47

Arild Rambøl 90 07 81 09

Sekretær og medlemsarkiv: Monica Hoel 97 64 05 84 Regnskap: Kristin Ohnstad 93 40 66 71

E-post til styret og ansatte: fornavn@ostmarkasvenner.no

VÅRTUR I LUTVANN-OMRÅDET

Lørdag 7. mai

**Østmarkas Venner inviterer til guidet tur
med Steinar Saghaug**

Turen starter kl. 10.30
ved bommen i turveien til Lutvann
i Ole Messeltsvei ved Lutvann leir.

Turen vil gå til Lutvann, Fagerholt, Lut, Grønlihytta,
Puttdalen m/ Nordre og Søndre Puttjern, Kroktjern, Lutdalen,
utsikten i enden av Lutvann og langs åsryggen på vestsiden
av Lutvann tilbake til bommen.

Ta med matpakke og drikke. Godt fottøy er nødvendig.

Påmelding er ikke nødvendig og turen er gratis for alle.

Eventuelle spørsmål kan rettes til
Steinar Saghaug, mobil 913 72 242.

*Lutvann sett fra sør.
Foto: Steinar Saghaug.*

En vinterhistorie

Av Per Kaarmo

Foto: H.G.

Jeg kjenner en mann
han er 80 år...
men nesten hver dag
er'n i Marka og går.

Nå er han for gammel
til å stå på ski...
så han rusler og går
også vinters'ti.

Så var han en dag
innve' Bremsrud et ste'...
det var langt ut i mars
men nok av sne.

Været var fint
sola varmet i nakken...
da han hørte no'n bannord
litt bak seg i bakken.

Og her ble den spolert
denne fredens stund...
av en sinna skiløper
med en bjeffende hund.

Han hadde nok sikkert
litt dårlig ti'...
for han ropte at løypa
kun var for ski.

Den gamle så opp
et kort sekund...
og så kom det så rolig:
– Jeg ser du har hund.

Her lå det et snev
av ironi...
som ikke gikk skiløper'n
hus forbi.

Han hisset seg opp
han skjelte og svor...
og påsto at hunder
de lagde ikke spor.

Den gamle stoppet
for han hadde litt stil...
og dette det sa han
med et syrlig smil:

– Jeg ser jo at hunder
kan løpe fritt...
for løypa er full
av gammel skitt.

– Og syn's du at disse
kan fly her og gneldre...
mens vi skal bli hjemme
vi som er eldre?

De skiltes vel neppe
som gode venner...
for hunden den knurra
og viste tenner.

Sånn krancling i Marka
er triste greier...
men i denne dispu't'n
ble det senior-seier!

Beredskapsinngrep i Marka – fritt fram?

Av Johan Ellingsen

I markalovens §7 *Unntak for tiltak i kommunale eller statlige planer* åpnes det for at det kan gis unntak fra de strenge reglene om tekniske inngrep i Marka. Offentlige infrastrukturprosjekter som vegger, jernbane, dammer, vannforsyningsystemer, kraftledninger mv. kan tillates. Uten at det er særskilt nevnt i loven eller i forarbeidet til loven, vil vi anta at beredskapshensyn av «allmen interesse» kan være et tungtveiende argument for dispensasjon.

I Østmarka har vi i 2010 hatt tre interessante eksempler på hva dispensasjon kan innebære.

På byggefeltet Smestad Vest i Rælingen er det gitt tillatelse til å anlegge et stort høydebasseng innenfor Marka for vannforsy-

ning. Berettigelse av høydebasseng i et vannforsyningsystem skal ikke betviles, men det er påfallende at dette, med tilhørende vei og parkeringsplass, skal legges innenfor markagrensen når det er flere muligheter utenfor. Slike tiltak, unntatt tiltak for energiforsyning, skal dog alltid behandles etter plan og bygningslovens bestemmelser i følge markaloven.

Rett før markaloven ble vedtatt høsten 2009, ble det vedtatt å bygge en ca. 15 meter høy mast på Mønekollen i Lørenskog. Anlegget skulle, etter hva vi fikk opplyst, inngå i et nødnettverk som sikret radiokommunikasjonen for politi og brannvesen. Kanskje ikke et inngrep som skadet dyrelivet i området, men det blankskurte berget på selve

Slik kan et høydebasseng bli.

toppen mistet i alle fall sitt preg som en uberørt idyll og rasteplass. Anleggsarbeidet ble utført i 2010 uten at friluftsansjonene var hørt i saken, og til tross for at Lørenskog kommune hadde gått i mot tiltaket og anviste en annen plassering. Fylkesmannen omgjorde kommunens vedtak og ga dispensasjon på betingelse av at jordkabelen som skulle forsyne anlegget med strøm, måtte legges slik at terrenginngrepet ble minst mulig. Det skremmende med dette tilfellet er at vi fikk opplyst at strømforsyningen opp til anlegget ikke var bestemt da masta ble godkjent. Det er ikke uproblematisk å få strøm inn til en mast inne i Marka flere kilometer fra nærmeste strømkilde. Nedgravingen med påfølgende sprenging over sårbart, nakent fjell ble utført høsten 2010.

Saken ble behandlet ferdig før markaloven trådte i kraft i 2009, men viser allikevel en skremmende overkjøring av kommunens interesser og tilsidesettelse av vanlige høringsregler.

Det siste eksemplet gjelder Rælingen kommune, som forsøker å få bygd en såkalt

beredskapsvei mellom Fjerdingby og Blystadlia. Bruken av begrepet beredskapsvei og den påfølgende argumentasjonen for veiens viktighet, får oss til å bli mistenksomme. Kan det tenkes at kommunen sikter mot at deres såkalte beredskapshensyn skal gi unnatak etter dispensasjonsparagrafen i markalovens §7?

Østmarkas Venner avviser kommunens argumentasjonen som et rent påskudd for å dele av en viktig bit av Østmarka for smått om sen å kunne bygge ut Rælingsåsen, slik det nå legges opp til i neste arealplan. Det som skremmer oss i denne saken, er at den samme beredskapsavdelingen hos Fylkesmannen støtter kommunen i ønsket om å anlegge veien. Blir denne veien også betraktet som et eksempel på «nødvendige offentlige infrastrukturprosjekter», må vi be om en grundig konsekvensanalyse av nødvendigheten av tiltaket. Fylkesmannen i Oslo og Akershus er tydeligvis et mangehodet troll. Skal beredskapsavdelingen være den etaten vi må kjempe mot for å bevare Marka?

Edvard Hoem hovedtaler på Sarabråten

Kai Ekanger, leder av Sarabråtenutvalget, forteller entusiastisk at årets hovedtaler ved Milorg-bautaen den 7. juni blir forfatter Edvard Hoem. Hoem, som er født på Fræna i 1949, har et omfattende forfatterskap bak seg med romaner, skuespill og biografier. Han har mottatt en rekke priser. Han arbeider nå med en biografi om Bjørnstjerne Bjørnson. I 1989 ga han ut biografien *Til ungdommen, Nordahl Griegs liv* og dermed skulle linken til Sarabråten være sikret.

Norsk rocks **STORE** stemme, Trond Granlund, hyller Østmarka

Tekst og foto: Cathrine Søberg

Trond Granlund henter kraft fra naturen i Østmarka.

– Østmarka er det viktigste og vakreste Lørenskog har å by på, sier Trond Granlund der vi møtes i Losby-skogen en gylden, glitrende høstdag. Han ble tidlig inspirert av Østmarkas skjønnhet, storhet og hellighet. Det startet i oppveksten på Manglerud med jevnlige turer til Rustadsaga, Østmarksetra og Ulsrudvann. Det var en vital sangerfamilie som hentet mye kraft og vitalitet fra Østmarka. Nå bor han i Lørenskog med familien, som han har delt mange store opplevelser i Marka med.

Trond Granlund er rockesanger, musiker og komponist, med en nærmere førti år lang karriere som musiker bak seg. Han har gått veien fra rock & roll på 70-tallet, via popstjerneliv på det glade 80-tallet (inkludert en Spellemann for popalbumet Pleasant surprise i 1981) til å ende opp som en av Norges mest populære og hardtarbeidende roots-artister. Han har utgitt hele 20 album, de siste seks av dem på norsk med radiohits som «Bandidos i det fri» og «Himmelvogna».

Skogenes skjønnhet

Trond Granlund er betatt av og begeistret for de dype, mystiske skogene i Østmarka. De har gitt næring til utallige tekster og komposisjoner som han også har fått Spellemannsprisen for. Etter det har han utviklet sitt særegne talent, og med «Roots» 1990 skapte han seg en ny karriere som kritikerrost roots/countryartist. Inspirert av jevnlige turer i Østmarka har han også skrevet bøkene «På vei til Rock'n roll» (2001, selvbiografi) og «Kommer tid kommer råd» 2007.

– De dype vakre skogene har åpnet opp for refleksjon, stillhet og aktivisering av hele sanseapparatet, sier Granlund. – Opplevelsene har utviklet en egen radar og gitt livet fokus og et rikere liv. I Østmarka er det helsefremmende, oppbyggende og rotekte natur som bidrar til at en finner tilbake til de ekte verdiene i livet. Samling rundt bålet åpner for de gode samtalene og bidrar til ekte samhold og fellesskap.

Ski, sykkel, orienteringsløp og vandreturer fra Losby til Tonekollen, Ramstadslottet, Grinderen, Flateby og Nordbysjøen har gjort at Granlund har «lastet ned» mange tekster og komposisjoner på sine vandringer. Han har gått seg vill ved Nordbysjøen. – Etter slike opplevelser lærer du deg å lese terrenget.

Trond har sett et mangfoldig dyreliv utfolde seg i de dype skogene, lyttet til de vakreste lyder fra skogens eget symfoniorkester og kjent følelsen av å være del av og i ett med noe som er større enn han sjøl. Smaks- og luktopplevelser fra naturens eget spiskammer gir også verdifulle tilleggsv verdier. Trond er takknemlig og rørt over alle opplevelsene Østmarka gir ham.

– Villmarksopplevelser ved Grinderen, Nordbysjøen, Tonekollen, Ramstadslottet og Aurtjern gjør Østmarka til et hellig, guddommelig sted å være. Østmarka er mye villere og vakrere enn Nordmarka – den er laget for folk som vil ha det mer ryddig, sier Trond med engasjement. – Det gir sjelefred å være i naturens katedral. Naturen er Gud! Og Trond går gjerne utenom stiene, det er der de store opplevelsene venter.

Skjemmende kraftlinjer

– Er det ingen minussider ved Østmarka?
– Jeg skulle gjerne vært foruten de skjemmende kraftlinjene i Østmarka. Dessverre har friluftsjnteressene tapt her – teknokrattene, ingeniørene og økonomene vant. Det er trist at kraftlinja fra 80-tallet gjennom Østmarka legger beslag på 70 meter bredde av skogområdet i 47 kilometer. Det må ikke skje igjen, sier Trond, som gjerne blir med i lenkegjeng om nødvendig for å ta vare på Østmarka.

Østmarkas venn

Trond Granlund stiller seg gjerne til disposisjon for det viktige arbeidet som gjøres i Østmarkas Venner. Han ble skuffet da det ikke ble noe av gjeterordningen ved Bøvelstad sist sommer, men han ser fram til nye muligheter her. Han kan også tenke seg å bidra på andre arenaer i regi av Østmarkas Venner. Rockens store stemme vil gjerne gi noe tilbake til Moder Jord og Østmarka som har beriket livet hans med magi, mystikk og kunstopplevelser.

Byrådet vil selge boliger i Marka – *blir skogen i Marka det neste?*

Den 5. januar meldte HegnarOnline.no at byråd for miljø og samferdsel i Oslo, Jøran Kallmyr (Frp), ønsker å selge kommunale eiendommer flere steder i Marka. Flere av disse brukes, eller ble brukt, som tjenesteboliger for ansatte i Oslo kommunes skogvesen (nå Friluftsetaten). Det dreier seg om salg av 86 boliger og 120 hytter og feriesteder i og utenfor kommunen. Mye tyder på at det blant disse er eiendommer ved Rausjø i Østmarka. Salget skal innbringe 300 millioner til kommunekassa. En kan jo undres over hva som blir neste skritt for Høyre/Frp byrådet. Mon tro om det blir å selge kommuneskogen – og starte med «indrefileten» Rausjømarka?

Vidar Bø

– Østmarkas ildsjel for barn og unge

Tekst og foto: Cathrine Søberg

Friluftsliv og naturopplevelser er Vidar Bøes oppskrift for å holde ungdom borte fra rusmisbruk og kriminalitet. «Det er bedre å forebygge enn å reparere», er hans motto. Sammen med Østmarka Idrettslag, og med midler fra Gjensidigestiftelsen, har han laget et tilbud til barn og ungdom mellom 12 og 16 år, spesielt dem som trenger litt ekstra voksenkontakt.

I 2010 ble han tildelt en av hovedprisene – Årets ildsjel – under Idrettsgallaen. I 40 år har den tidligere politimannen jobbet utrettelig for idretten og samfunnets svakeste. – Når ungdommens kompassnål dirrer, kan dere være gode veivisere i terrenget som den unike

idretten tilbyr, sa Vidar Bø rettet mot idretts-heltene i Håkons Hall på Lillehammer.

Bø ble virkelig kjent for allmennheten etter å ha syklet tandem Trondheim-Oslo sammen med blinde Tahir Hussein i 2009. Den sykkelturen er bare toppen av isfjellet i forhold til arbeidet med breddeidretten og frivillighetsarbeidet. – Tahir var en gutt som satt i eget fengsel i ti år. Det var et hardt liv. Turen (Trondheim–Oslo) var verre enn det så ut til, forteller Bø, som er sjelen i Østmarka Idrettslag. For sin langvarige innsats ble han hedret med ildsjelprisen, som ble delt ut av dronning Sonja og idrettspresident Tove Paule.

Østmarka gir næring til kropp og sjel

Vidar Bø har inspirert barn og unge gjennom utallige turer i Østmarka. Gjennom å mestre ulike utfordringer som padling, klatring og lange, innholdsrike turer, har han gitt de unge økt selvfølelse og opplevelsen av gleden ved å være i naturen. – Jeg har prøvd å ta vare på de verdiene som ligger i idretten, men som ikke kommer i resultat-listene. Hensikten med arbeidet har vært å gi barn og unge en trygghet og tilhørighet som jeg hadde da jeg var ung, sier Bø om sin mangeårige innsats. Arbeidet han har lagt ned for å tilpasse idretten for funksjonshemmede og ungdom med minoritetsbakgrunn er imponerende. For denne innsatsen har han mottatt Akershus idrettspris, «Miljøprisen», «Årets frivillige», «Kulturprisen fra Lørenskog kommune», «Aktivitetsprisen» fra

Sosial- og Helsedirektoratet og «Årets idrettsleder» i Groruddalen.

Skolen viktig samarbeidspartner

Alle skolene i Lørenskog er involvert i arbeidet. – Reservebenken skal brennes – alle skal med, sier Bøe. Han legger opp til lystbetonte øvelser i spenst, styrke, presisjon og balanse i Østmarka. – Konkurranser er sunt i et fellesskap, det skaper samhørighet og glede. Og når mørket faller på, opplever mange mer spenning i naturen enn actionfilmer på kino – hva skjer rundt neste busk? Tøffheten i skolegården endres i naturen. Barn og ungdom opplever at det er tøffere å rafte enn å ha politiet i hælene. Å dra på kanoturer i Østmarka, gå på ski og å ligge under åpen himmel oppleves lystbetont. De får kontakt med noe som er større enn dem selv, de undrer seg og gleder seg over skjønnheten og storheten. Rundt

bålet kommer sterke personlige vitnesbyrd fram – det skjer mye følelsesmessig rundt et bål som skaper tilhørighet og fellesskap.

– Vi må bygge fellesskap med barn og unge, understreker Bøe. Den største truselen i dag er ansvarsfraskrivelse. – Hva slags samfunn er vi i ferd med å utvikle? Vi er så bekymret over isen som smelter, men samtidig er det flere barn enn noen gang som sliter. Alt sklir ut. Hva er vi i ferd med å akseptere? Vi trenger noen som kan slå i bordet og å si i fra – vi trenger flere typer av Erik Byes kaliber, kloke og framsynte, slår han fast.

Selv går Bøe gjerne utenom stiene når han trener, løper, sykler eller går på ski. – Mitt apotek er naturen, avslutter Bøe. Østmarka er et vakkert sted for å bygge kropp og sjel i harmoni!

Vidar Bøe ved Ulsrudvann i gyllent oktoberlys 2010

Musehogget

Av Kåre Sørby

Musehogget var en gammel tømmerkoje ved Halssjøen. Koja, og andre småhytter i nærheten ble nok brukt av Gutta på Skauen under krigen. De første årene etter krigen ble Musehogget mye brukt av speidere og andre før den brant ned i 1951. Speiderne drev noe vedlikehold og nyinnredning. Speiderne fant og benyttet også andre, mer eller mindre forfalne, krypinn i området. En vårlig sykkel- og skitur til Musehogget er beskrevet.

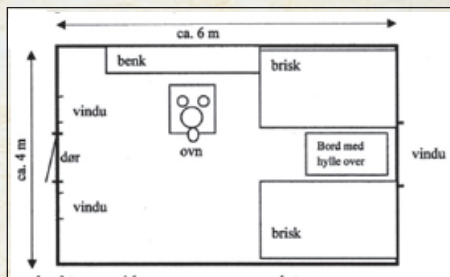

Musehogget var en laftet tømmerkoje rett sydvest for Halssjøen i Østmarka ved Oslo. Byggeåret er ukjent, antakelig i begynnelsen på 1900-tallet eller sist i 1800. Eier var Losby bruk.

Koja er lagt på gråsteinsmur med tregulv av solid plank. Der var to brisker, en veggfast benk og en frittstående ovn med tre kokehull og jernpipe. Under brisken var det rom hvor man kunne gjemmes sag og øks. Mellom briskene sto et bord og over det hang det en hylle ned fra taket.

Det var tre enkle vinduer og en dør av plank på-spikret tjærepapp på utsiden. Taket var av tjukkk plank uten isolasjon.

Koja ble de første årene etter krigen mye brukt av speiderne, sommer som vinter. De fleste av Musehoggets brukere bodde i nærheten av Østmarka: Bekkelaget, Nordstrand og speidere fra Oslo sentrum (10. Oslo) og Ila (37. Oslo).

Enkelte karer fra Milorg 13132 besøkte sine gamle tomter fra krigens dager. En av dem var Per Rom, som er oppført i mann-skapslistene til 13132 (se 13132's historikk i Søndre Aker historielags publikasjon).

I 1946 skulle Oslomarkas Fiskeadministrasjon overta og låse koja. Dette ble det ikke noe av.

Vi speidere i 37. Oslo Speidertropp var svært ofte der ute de første etterkrigsårene. Vi ble kjent med Musehogget gjennom Ådne Haugen som var med i 10. Oslos Roverlag. Haakon Haug var første gang der ute i 1944. I 1946 var Haakon og Roald Hem på Musehogget i 10 helger, iflg. sistnevntes turdagbok. Vi fikk vite at Musehogget ble brent ned på våren 1951.

Bildene til høyre er fra 1946. Roald Hem og Håkon Haug er fotografert av Ulf Gulbrandsen. Til høyre har Roar Finholdt fyr på ovnen og har hentet vann til kaffen (foto Kåre Sørby).

Trollstua sydøst for Musehogget

Hulderbo og Kåre Sørby på en kolle litt nordover

Andre kojer i nærheten av Musehogget

Speiderne fra 37. Oslo utførte noe vedlikehold på Musehogget. De benyttet også andre overnattingsmuligheter i egne gapahuker, i tømmerhoggerbrakker eller i krypinn fra Gutta på skauen under krigen.

Nord i Halssjøen lå det også en hytte laftet av tynne stokker og med flatt tak, omtrent som Trollstua. På Bjønnebet, nord for Skålsjøen lå en tømmerhoggerbrakke, som også ble benyttet av speiderne i weekender, når hoggeren hadde tatt helg.

En speidertur

Det ble trivelige turer med kamera-ter i skauen etter en lang skoleuke. En lørdag først i mai ble jeg litt forsinket etter skolen, og vi avtalte å møtes på Musehogget. Jeg la ut aleine ut på ettermiddagen. Det gikk bra med skiene surret fast på sykkelkelen til et stykke innfor Rustadsaga. Der ble det for mye snø i vei-en, og jeg kunne ta skiene fatt. I den godt brukte løypa var det en solid såle. På sommertid går veien i en krok nedenom Sør-Elvåga, men jeg tok sjansen på å krysse over isen syd på Nord-Elvåga.

Det gikk greit fram til Elvågas bredd hvor det var et par hundre meter over til Tangen. Snøen på isen var grålig, men løypa så jeg tydelig som en lysere snor over isen.

Roald Hem og Haakon Haug

Jeg burde vel snudd og gått den lille omveien, men en 16–17 åring tror vel han er verdensmester, og jeg gled den siste biten ned mot vannet. Det så ikke så trygt ut innerst mot land, men litt lenger borte på en odde fant jeg et lysere felt hvor jeg spurtet over mot løypa. Den holdt bra. Forsiktig avanserte jeg øst over isen. Løypesporet holdt, men ble hist og her noe smalt. Stavene på siden stakk gjennom sørpe og overvann en fot ned mot fast is. Det ga meg i hvert fall en viss trygghet for at risikoen i første omgang bare var å bli skikkelig blaut på beina.

Østbredden nærmet seg, men sola var gått ned og skumringen nærmet seg. To meter fra land møtte jeg åpent vann. Gode råd var dyre. Det var lite fristende å snu. Elvåga var vel ikke dyp så nær land? Jeg kunne ikke rekognosere langs iskanten for å finne en odde å stikke i land på, men blikket saumfarte isoverflaten der jeg sto. Vel, litt bortenfor meg så jeg at sørpeisen i hvert fall gikk helt inn mot land. Jeg tok sats med all kraft på stavene for å holde meg oppe og med lynraske skitak kom jeg meg på land – men ble skikkelig blaut på beina.

Litt skjelven gikk verdensmesteren oppover Deledalen mot et trygt og kjært Musehogg. Der hadde Roar fyr i ovnen og varm sjokolade til kveldsmaten.

Vårbruset over Ramstadsjøen

Av Lise Henriksen

Målet er Ramstadsjøen. Helt fra de første famlende stavgangene over Nøklevann er det som jeg ser for meg Ramstadsjøens mektige, hvite snøflate. Ramstadsjøen er vannet som ligger aller lengst unna, så langt øst i Østmarka som det går an å komme – der villmarken ennå suser. Ja, slik føles det fra min kant, Oppsal, i alle fall.

Nøklevann og Elvåga oppleves ikke på samme måte som ellers, fordi tankene stadig vandrer framom meg. Tanker som flyr over alle åser, først over Halssjøen, så Losby, og så over de dypgrønne, bortgjemte kollene og åsryggene mellom Losby og Ramstadsjøen. Det er så uendelig mange av dem, som burde vært utforsket nærmere. Men

Østmarka er nesten for stor, det er bare så vidt jeg rekker vinterens siste besøk på Ramstadsjøen, før skiføret renner vekk i vårløsningen.

Østenfor Elvåga ligger Deledalen litt dyster som før – tung av snø, mer enn på mange år. Hvem har vel våget seg ned den halsbrekkende lia de siste snøfattige vintrene i Østmarka? Nei, Deledalen har liksom fått enveiskjøring, man går den bare opp.

Halssjøen gjøres unna med energiske stavgang. Det haster med å komme østover – til målet langt der inne i Østmarkas dype skoger. Plutselig vider dalen seg ut, og der nedenunder ligger Losbygodset med sine bygninger og det hele. Bakenfor aner jeg

Ramstadsjøens store, hvite snøflate lyser opp mellom mørke skoglier. Vi ser mot Petterås i sørvest.
Foto: Lise Henriksen.

*Losby-godsets bygninger ligger der nedenunder, med plassen Lia lengst til venstre.
Foto: Rolf Holth, 1973.*

Ramstadsjøen som en hildring, bak en uendelighet av storkupert østmarksnatur.

Geiterudkampen, også kalt Gjertrudslia, øst for Mønevann og Geitsjøen, ligner en diger, utilnærmelig nordmarksås. Likevel ser den innbydende ut når kveldssola streifer over åskammen, og man er på vei hjem fra Vangen, over Losby til Oppsal, en vinterdag på gnistrende føre. Da går man den lange og bratte Liadalen opp, hvor jeg nå står ned. Deledalen og Liadalen – for et terreng å legge skiløyper! Men slik er altså Østmarka på tvers.

Avstanden virker nesten skremmende, med alle disse østmarksåsene og -kollene som ligger imellom meg og Ramstadsjøen. Skjønt, på ski er ikke turen så lang som den ser ut til. Fra Losby-gården Østmork bærer det av sted gjennom mørke dråg med velvoksen granskog, og over glisnere partier – oppetter den lange, men spennende Veslevannsdalen. Vennlige myrlandskap dukker fram med skrinne furu og pistrete gran-individer. Over Østbyputten og Åmotdammen er det bare å lange ut – og umerkelig har jeg krysset grensen mellom Lørenskog og Rælingen. Ved Olaputten i den skyggefulle Brudalen dreier løypa brått nitti grader mot sør.

Nå nærmer Ramstadsjøen seg, i vekselvis

diagonalgang og dobbelttak. Og der ser jeg den forjettede sjø – den dukker opp som troll av eske, og lyser så smilende mellom øde åser langt inne i Rælingsskogene, som strøket lengst nord og øst i Østmarka kalles av de lokalkjente. Navnet har vannet fått etter gården Ramstad, enda lenger øst, ut mot Øyeren.

Ettermiddagssola kaster gyldne aprilstråler over nysnøen på Ramstadsjøen, så den skinnende flaten blinker som tusen diamanter. Da merker jeg for alvor at våren bruser. Trass i nattekulden så lukter det ikke lenger av vinter. Det er så merkelig stille. Ikke en levende sjel å se eller en lyd å høre – annet enn det fortryllende skogsuset og små sukk av brånende snø.

For nå er det sannelig våren som bruser over Ramstadsjøen! Først som en svak hvisken, så sterkere – for til sist å ende i det reneste orgelbrus. Vårbruset kommer med den milde sønnavinden, som stryker over tretoppene, feier forbi åsryggene, over den snødekte vannflaten og ned gjennom daldrågene. Hele lufta er fylt som av en mektig symfoni.

Sjelden hører man vel naturen nynne vakrere strofer enn her ved Ramstadsjøen, lengst øst i Østmarka, en tindrende vårdag i april. Men nå må jeg skynde på for å rekke hjem til Oppsal før mørket faller på. Da faller meg i hu de siste linjer av Robert Frosts vakre dikt «Stopping by Woods on a snowy Evening» (skrevet 1922): «The woods are lovely, dark and deep, But I have promises to keep, And miles to go before I sleep, And miles to go before I sleep».

Etterord: Denne skildringen er en noe omarbeidet versjon som stod på trykk i mai 1977 i «Drabantbyen» – lokalavisen for de sørøstlige bydeler, utgitt av Oslo Arbeiderparti.

En liten korrigering

I omtalen av høstturen med Lise Henriksen i siste nummer av Nytt fra Østmarka snek det seg inn et par feil som trenger en liten korrigering.

1. Den engelske konsulen het ikke Thomas Servwell, men Thomas Sewell (uttales «suel»), på folkemunne i Klemetsrud-bygda ble dette til «Konsul Sul».
2. Ole Oppsahl var en aktiv og verdifull deltager på turen slik det er omtalt i referatet. Han er også omtalt som aktiv i Røde Kors. Til det siste er han i referatet forvekslet med en annen turdeltager, Patrick Gobel, som har vært og er aktiv i Oslo Røde Kors og som fortalte om hytta «Bamsebos» tilblivelse på turen.

Den viktigste turdeltageren også på dette arrangementet var Østmarka-spesialisten Lise Henriksen. Vårt æresmedlem guidet oss gjennom det kupert terreng på en trygg og hjemmевandt måte. Vi skylder alle Lise en stor takk for alt hun bidrar med i Østmarkas Venner – hun er ganske enkelt uunnværlig for oss!

Steinar Saghaug

Støtt Østmarkas Venner via Grasrotandelen

GRASROTANDELEN

ØSTMARKAS VENNER

Organisasjonsnummer: 871278202

32774871278202

Grantrær

Av Torbjørn Vatnaland

Granenes grønnsvarte grener
talløse armer.

Tett i tett, en mur.

Synes ugjennomtrengelig på avstand,
som en stridsfylking fra sagatiden.

Vil verne den eldste, klokeste,
høyeste midt blant dem.

Men nær ved,

hvis du spør, og de godtar deg,
lager de åpninger du kan

smyge deg gjennom,

på veien inn i deres rike.

De kan rekke ut hendene for å hilse,

eller vifte deg vennlig om ørene,

minne deg om sin tilstedeværelse,

eller gripe deg, hvis du vil dem vondt.

Tause og trauste står de,

tungsindige kanskje,

men ikke truende.

Ertertenksomt ubevegelige

i de blikkstilte sommernetter.

Med mild samstemt sang

vugger vinden dem vennlig i søvn
om kvelden.

Svakt svaiende, nesten dansende

i det duggvåte gresset i dagens demring.

De høres sjelden og lager lite støy.

Bare stille sukk når overfylte snøskyer

letter seg og dynger sine egne problemer på

dem der nede, som må bære

vekten videre på sine skuldre.

Og når snøstormens voldsomhet

vil vinne over dem,

står de dobbelt tunge av snø

og utkjemper den årlige vinterkrigen.

Vår største etniske gruppe.

De eldste urinnvånerne.

Flere milliarder utgjør de.

Ett tusen trær for hver av oss.

Og blir eldre enn vi.

Disse stolte og høyreiste hundreåringene

drepes og lemlestes av gule og røde maskiner
på mindre enn et minutt.

Hogger av hode, armer, ben

flår dem og deler torsoen i tre.

Likdelene legges på

lilla lastebiler,

på togvogner med jernstenger

som et fengsel eller en kirkegård,

de trekkes til intetgjørelsen.

Blir avisapir for døgnfluenshyeter.

Eller en interessant artikkel om hvordan indianerne

snakker med sine trær,

forklarer dem hvorfor de må felle dem,

viser respekt og beundring for dem,

og behandler dem varsomt og med innlevelse.

Innkalling til årsmøte i Østmarkas Venner

torsdag 31. mars 2010 kl. 19.00 på Skullerudstua

Olaf Helsets vei 2, Oslo.

Styret ønsker alle medlemmer velkommen til årsmøtet.

Dagsorden:

1. Valg av dirigent
2. Årsberetning for 2010
3. Regnskap for 2010
4. Innkomne forslag (ingen)
5. Fastsettelse av kontingent (ingen endring)
6. Godkjenning av styrets forslag til budsjett for 2011
7. Valg

Vi holder på den gode tradisjonen med kaffe og wienerbrød.

Etter årsmøtet har vi gleden av å invitere til:

**På spor
etter gaupa
i Østmarka**

ved Jon Odden

For å komme til Skullerudstua kan man gå, sykle, ta T-banens linje 3 eller busslinje 70, 76 eller 79 til Skullerud stasjon, eller kjøre bil til parkeringsplassen ved Olaf Helsets vei.

Årsberetning 2010

Styret framlegger med dette årsberetning for 2010 for Østmarkas Venner (ØV).

Styret, tillitsvern, medlemmer og økonomi

Styrets sammensetning

Styret, tillitsvern, medlemmer og økonomi

Styrets sammensetning

Styrets sammensetning i perioden har vært:

Steinar Saghaug, leder	x
Johan Ellingsen, nestleder	
Inger Tangen	x
Nina Helene Skramstad	
Øyvind Pettersen	x
Stian Dahl, trakk seg fra styret 18.8.2010.	
Solveig Dalene	x

Varamedlemmer

Arild Rambøl	x
Christine Sunding	x
Oddvar Rolstad har, i egenskap av leder for Skog- og friluftsutvalget, møtt fast på styremøtene.	

Revisor

Fredrik Langseth	x
------------------	---

Valgkomité

Trine Johnsen, leder	x
Thorbjørn Ruud	x
Solveig Bjerkvold	x

x bak navn viser at vedkommende står på valg på årsmøtet.

Sekretær og regnskapsfører

Monica Hoel er ansatt som sekretær, og er i tillegg ansvarlig for medlemsregisteret. Stillingen er avlønnet med kr 67 000,- per år. Kristin Ohnstad er regnskapsfører.

Styremøter

I perioden har det vært avholdt ett styreseminar og ni styremøter. I likhet med tidligere år har det vært et nært samarbeid og god kontakt med andre frilufsorganisasjoner og offentlige etater. Styret og fagutvalgene har representert foreningen i fellesmøter, utredningsarbeid og annet arbeid innen foreningens formål. Uttalelser til myndigheter og andre instanser er blitt utarbeidet av styret og fagutvalgene.

Fagutvalg

Foreningen har følgende utvalg: Skog- og friluftsutvalget (Oddvar Rolstad, Øyvind Pettersen, Arild Rambøl, Inger Tangen og Nina Skramstad), Kulturminneutvalget (Johan Ellingsen, Inger Tangen og Solveig Dalene), Plan- og markagrenseutvalget (Johan Ellingsen, Stian Dahl, Solveig Dalene, og Christine Sunding) og Redaksjonsutvalget (Helga Gunnarsdóttir, Cathrine Søberg og Øyvind Pettersen).

I tillegg til fagutvalgene har foreningen et Sarabråtenutvalg med følgende medlemmer: Kai Ekanger (leder), Kjell Igelstad, Ivar Ekanger og Knut Erling Vedul.

Representasjon og deltakelse

Steinar Saghaug og Johan Ellingsen har sittet i representantskapet i Oslo og Omland Friluftsråd (OOF), og Saghaug er dessuten leder av valgkomiteen i OOF. Oddvar Rolstad er medlem i Markakomiteen i Skiforeningen og representerer foreningen i en arbeidsgruppe for ridentier i Lørenskog og Rælingen. Trine Johnsen deltar i «Miljøprosjekt Ljanselva», og Steinar Saghaug og Rolf Eliassen er medlemmer i «Puttjernergruppa». Steinar Saghaug og andre har representert foreningen med foredrag og innledninger på en rekke møter og seminarer.

Medlemmer

Ved årsskiftet 2010/2011 hadde foreningen 3 631 medlemmer, hvorav 132 organisasjoner og borettslag. Foreningen fikk 194 nye medlemmer i 2010. Totalt 214 medlemskap er avsluttet, hvorav de fleste på grunn av manglende kontingentbetaling. Dette innebærer en tilbakegang på 33 medlemmer i forhold til året før og skyldes at det er avholdt færre vervesøndager. ØV hadde i 2010 sju æresmedlemmer: Kai Ekanger, Kjell Staxrud, Oddvar Rolstad, Finn Jensen, Lise Henriksen, Tullik Valstad og Sverre M. Fjelstad.

Vervedager

Det har blitt avholdt tre «vervesøndager» i 2010: ved Østmarksetra 9. mai, på Losby under Losbydagene 28. august og i forbindelse med Rælingsdagen 6. september. Vervebrosjyrer blir delt ut på vervesøndagene og blir lagt ut jevnlig på alle markastuene.

Kontingenten

Kontingenten har i 2010 vært på kr 150,- for enkeltmedlemmer og kr 300,- for bedrifter, borettslag og foreninger. Enkelte medlemmer har gitt bidrag utover kontingenten, noe vi er meget takknemlige for!

Økonomi

Foreningens økonomi er tilfredsstillende. Kontingentinngangen i løpet av året var på kr 557 990, noe som er en økning på kr 80 402,- i forhold til 2009. Dette skyldes at kontingenten ble økt med virkning fra 2010.

Tilskudd og gaver: Fra Lørenskog kommune har vi mottatt driftstilskudd på kr 7 000,-. I forbindelse med at Steinar Saghaug ble tildelt Rotarys «Paul Harris Fellow»-pris, ga Østensjø Rotary Klubb kr 1.000,- til 7. juni arrangementet på Sarabråten. Foreningen har i 2010 mottatt kr 10 658,- fra Lotteritilsynet som refusjon for merverdiavgift betalt i 2009. Harald Kanter har bidratt med kr 500,-.

Andre inntekter: ØV har hatt stor glede av Norsk Tippings «Grasrotandelen» ved at medlemmer og andre har gitt 5% av innsatsbeløpet, noe som har resultert i kr 25 927,- til foreningen. Fra Friluftsetaten i Oslo kommune er det mottatt kr 15 000,- som var øremerket arrangementet på Bøvelstad.

De totale inntektene i 2010 har vært på kr 624 787,-. Kostnadene i 2010 var på kr 539 543,-, noe som innebærer at overskuddet er på kr 85 244,-. Foreningens største utgiftspost er trykking og utsendelse av medlemsbladet Nytt fra Østmarka. Regnskap for 2010, revisjonsberetning og styrets forslag til budsjett for 2011 følger etter årsberetningen.

Foreningens egenkapital er god, og styret mener at det er riktig å legge forutsetning om fortsatt drift til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet. I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvisst bilde av Østmarkas Venners eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Styrets arbeid

Markaloven

Myndighetenes praktisering av markaloven, som trådte i kraft 1. september 2009, har så langt ikke påkalt mye oppmerksomhet i vår del av Marka. Det synes som om praktiseringen er i henhold til formålet, men at mange utbyggingsinteresser i andre deler av Marka har blitt overrasket over at noen av de samme plankrav som legges til grunn i bebygde områder, nå også gjøres gjeldende innenfor markagrensen.

Markaloven har imidlertid skapt en situasjon der kommunene rundt Marka avventer en varslet justering av markagrensen. Fjoråret ble derfor preget av en «stille før stormen»-situasjon der vi ikke fikk noen store reguleringssaker som utfordret markagrensen. Miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus har bedt kommunene rundt Østmarka om å melde inn ønsker om mindre grensejusteringer, som så vil bli behandlet i løpet av 2011. Østmarkas Venner vil ta stilling til en samlet oversikt over grensejusteringer før foreningen uttaler seg om enkeltsaker. Så langt tyder alt på at Fylkesmannen kjører en restriktiv linje med tanke på å tillate at det spises mer av Marka.

Østmarkas Venner har sendt inn forslag til utvidelse av Østmarkas grenser i Enebakk og Lysås i Lørenskog. Flere kommuner, bl.a. Rælingen, har fremmet forslag som totalt sett innebærer kraftig innsnkrenkning av Østmarka.

Oslo og Omland Friluftsråd har utgitt «Håndbok for Markaloven» og avholdt seminarer for å bidra til kunnskap om, og en felles forståelse av, markaloven.

Skogbruk og friluftsliv

Skogbruksforskriften for Marka («Markaforskriften») har hjemmel i Skogloven, og revisjon av nevnte forskrift er således lagt til Landbruksdepartementet. Den annonserte revisjonen av Markaforskriften skulle i utgangspunktet være klar samtidig som markaloven ble vedtatt. Mer enn et år etter at markaloven trådte i kraft er fremdeles ikke forslag til revisjon av forskriften sendt ut på høring.

Problemene ved «Korketrekkeren» mellom Østmarksetra og Nøklevann er fremdeles ikke løst. Utbedringen og utbyggingen av Sørli gård til besøksgård ser ut til å bli forsinket pga. manglende offentlige bevilgninger. Hogst og tømmertransport i Oslo kommunes skoger har i siste sesong hovedsakelig foregått utenom Østmarka. ØV har ellers vært representert på en rekke møter og befaringer i Osломarka.

Plan og regulering

Generelt

Østmarkas Venner har i flere år vært bekymret for, og fulgt planene om, å bygge en beredskapsvei mellom Marikollen/Fjerdingby-området og Blystadlia i Rælingen. Vi frykter at kommunen har til hensikt å avsnøre Rælingsåsen for i neste omgang å omregulere den til boligformål. Dette er noe vi går kraftig i mot.

Som tilfellet har vært i andre deler av Osломarka, har det vært mye strid rundt utbygging og utvidelse av idrettsanlegg. I Østmarka er det søkt om å utvide Marikollen-anlegget i Rælingen med ny nedfart, lengre bakke og ny nedfart til Blystadlia. Så langt er reguleringsplanen godkjent, men den er nå til videre behandling i Miljøverndepartementet.

Til tross for at Rælingen kommune til stadighet klager over mangel på arealer til boligbygging, vedtas utbygging av nye, store boligområder i rekordfart, særlig mellom Markagrensen og RV 120 i Ytre Rælingen. Hektneråsen som ble ferdig regulert i 2007 med ca. 300 boenheter, er nå under utbygging, og det er bygd ny barneskole på Smestad. Utbyggingen av feltet Smestad Vest blir igangsatt vinteren

2011, og snart er det et sammenhengende, fortettet boligområde fra Fjerdingby til Hektner. Kommunen planlegger å bygge ca. 100 boliger per år i tida framover.

I Lørenskog er byggeaktiviteten i markanære områder mindre, ettersom den hovedsakelig skjer ved en fortetting i sentrale strøk. Foreningen har engasjert seg i forbindelse med en planlagt utbygging på Lysås, hvor det skal bygges eneboliger inntil markagrensen.

Det har i 2010 heldigvis ikke vært saker i Oslo der boligbygging har kommet i konflikt med markagrensen i Østmarka.

Etterbruken av Grønmo

Østmarkas Venner var i 2009 med i arbeidet for å se på muligheter for alternativer til etterbruk av Grønmo. Arbeidet med å utrede konsekvensene av de ulike alternativene pågår fortsatt i Oslo kommune (ved Eiendoms- og Byfornyelsesetaten). Saken blir trolig lagt frem til beslutning i bystyret i Oslo først i løpet av 2012.

Skytebane på Åsland

Etter noe frem og tilbake i Oslo bystyre, er det nå blitt igangsatt arbeid med reguleringsplan for skytebane i fjellhall ved Åsland i Oslo kommune. Bystyret har satt av 10 millioner til forarbeidet for skytebane i fjellhall. Ettersom all skyting vil foregå innendørs i fjellhallen, unngår man støyproblemer for omgivelsene. Og takket være markaloven, er det grunn til å håpe at det aldri mer blir snakk om en ny skytebane i Østmarka.

Rustad ILs løypeprosjekt på Skullerud

Rustad IL ønsket våren 2009 å starte arbeidet med en ny løypetrasé for langrenn på Skullerud. ØV gikk imot at dette skulle utføres uten at det forelå en plan, men trakk senere dette standpunktet fordi det var tatt etter en forhastet vurdering. Dette ble understreket i et brev til Rustad IL, der ØV også ønske idrettslaget lykke til med dets planer til beste for markabrukerne. ØV har deltatt i en ny befaring av løypetraséen og gitt sin sterke støtte til dette løypeprosjektet.

Når det gjelder utviklingen av Skullerud-området til et ski- og flerbruksanlegg i Østmarkas randsone, er dette i tråd med Oslo kommunes flerbruksplan, som for øvrig støttes av ØV. Planarbeidet må imidlertid skje i samsvar med offentlige lover (bl.a. markaloven) og regelverk. Det er viktig at ØV og andre interesseorganisasjoner (idretten m.fl.) er aktive medspillere i det arbeidet.

Børter

Foreningen mottar fortsatt meldinger fra turgåere som blir jaget bort fra Børter gård. I et forsøk på å lede ferdselen utenom tunet på gården, sa grunneieren seg villig til å legge en sti inn til Børtervann langs Møllerdammen. Da kommunestyret i Enebakk sommeren 2010 fikk seg forelagt et forslag om å definere veien gjennom Børter gård som utmark og dermed tillate ferdsel nærmere gården, trakk grunneieren sitt forslag. Forslaget om å omdefinere veien til utmark ble imidlertid nedstemt i kommunestyret, og i stedet ble det nedsatt en gruppe som skal forhandle med grunneieren om hans frivillige forslag til løsning.

Smestad Vest og boligbygging i Rælingen

I februar vedtok Rælingen kommune utbygging av det 100 da. store feltet Smestad Vest med planlagte 91 boliger. I tilknytning til feltet skal det også bygges et høydebasseng for drikkevannsforsyningen. Østmarkas Venner protesterte på at høydebassenget med tilhørende veiløsning ble plassert innenfor markagrensen, men uten å bli hørt. Markaloven tillater tekniske inngrep av denne karakter. ØV frykter at kommunen i rekordfart legger opp til å bygge ut resterende boligarealer utenfor markagrensen for derved å tvinge fram omregulering av hele Rælingsåsen.

Puttjerngruppen

Puttjerngruppen har ikke hatt møter dette året, men holdt kontakt med Jernbaneverket. Miljøovervåkinsprogrammet i Østmarka er heller ikke i 2010 fulgt opp fra NVEs side. Dagsavisen avslørte i et oppslag i desember at NVE hadde glemt saken i en «skuff», men at de nå hadde gjort en henvendelse til Jernbaneverket om saken. Fra ØVs side ble det reagert kraftig på den dårlige oppfølgingen fra NVEs side. Foreningen har holdt et våkent øye med berørte områder i tilfelle endringer skulle oppstå.

Amfibiedam på Lysås

Styret har vurdert oppfølgingen av naturmangfoldsloven i forbindelse med boligbygging nær en dam på Lysås i Lørenskog, på grunn av mistanke om tilhold av storsalamander i dammen. Styret har i den forbindelse vært på to befaringer i området i løpet av 2010. Lørenskog kommune opplyser at det er blitt utført to kartlegginger av amfibier i Lørenskog, hvorav den siste spesifikt var på kartlegging av storsalamander. Det skal ikke være registrert storsalamander i dammen på Lysås. I utomhusplanen for utbyggingen er det allikevel satt krav til opprydding rundt dammen, og også tre meters vern på begge sider av bekken som går gjennom dammen. Styret vil følge opp denne saken til våren, når det er lettere å se konsekvensene av de pågående anleggsarbeidene.

Beredskapsmast på Mønekollen

På det høyeste punkt på Mønekollen i Lørenskog ble det i sommer satt opp en ca. 15 meter høy mast samt et lite hus. Anlegget skal inngå i et nettverk som sikrer radiokommunikasjonen for politi og brannvesen. Et årvåkent medlem av ØV gjorde i høst foreningen oppmerksom på oppsetting av masten. Til tross for at dette representerer et betydelig inngrep i Marka, er ikke foreningen blitt varslet om det på forhånd. Det viste seg at planutvalget i Lørenskog hadde gått i mot inngrepet og anvist alternativer for plassering av mast utenfor Marka. Imidlertid anket utbygger vedtaket, og fikk medhold av Fylkesmannen. Dette fordi markaloven åpner for at det kan gis unntak fra de strenge reglene om tekniske inngrep dersom inngrepet begrunnes med nødvendige, offentlige infrastrukturprosjekter som f.eks. beredskap. Denne saken minner oss på hvor viktig det er at våre medlemmer engasjerer seg og gir oss beskjed så vi kan komme med innsigelser tidligst mulig i prosessen for planlagte inngrep.

Kulturminner

Bøvelstad

Også i år har det gått sauer, fra gårder i Enebakk, på beite ved Bøvelstad, og gjetterjobben ble utlyst og raskt fulltegnet. Ombygging og restaurering av Bøvelstad startet i juli og ble avsluttet da isen la seg i november. Som følge av byggeaktiviteten, ble det vedtatt å avslutte gjetterjobben i juli da snekkerne kom og Bøvelstad ble omgjort til en farlig byggeplass. Kulturlandskapsgruppa har deltatt ved flere dugnader, også for DNT OO. Flere av gruppas medlemmer har bidratt med mye verdifullt arbeid. De gamle innmarksarealene er nå ryddet, og til våren starter arbeidet med å felle flere trær for å åpne opp landskapet enda mer. Bøvelstad blir offisielt åpnet som DNT OO-hytte våren 2011.

Hjulbåten «Sara»

Hva skjedde egentlig med Thomas Heftyes hjulbåt «Sara»? Dette spørsmålet har opptatt historieinteresserte østmarkavener i mange år. Det vi vet er at Thomas Heftyes sønn var meget fortørnet over at hans kjære Sarabråten måtte rives og fraflyttes da Nøkle vann i 1897 ble kjøpt opp for å bli drikkevannskilde for Aker kommune. I 1910 ble han tilbudt kr 50 for båten av kommunen, men han valgte i stedet å senke den i Nøkle vann. ØV ble kontaktet for å delta i en arbeidsgruppe som hadde til oppgave å 1) få svar på hva som skjedde med Sara, og 2) om mulig å lage en kopi av denne spesielle båten. Så langt er man ikke kommet nærmere noe svar på gåten «Sara».

Enebakk – historie og kultur

En stor del av Østmarkas kulturhistorie er knyttet til hvordan folk i de omkringliggende kommunene opp gjennom århundrer har brukt skogene i Østmarka. På høstmøtet den 11. november var Enebakk Historielag invitert til å snakke om kommunens historie og kultur. En ting er sikkert etter foredraget: Østmarka var viktig for bygdas befolkning, både med utallige små boplasser i randsonen rundt Marka, som grunnlag for fyrstikk- og cellosefabrikker, og ikke minst som transportvei for tømmer fra sagene langs Øyeren til utskipingshavnen i Kristiania.

Informasjon

Nytt fra Østmarka

Foreningens medlemsblad Nytt fra Østmarka ble også i 2010 gitt ut fire ganger, hver gang med et opplag på 4 200. Det sendes til medlemmene samt en rekke organisasjoner, politikere og medier. Medlemsbladet, som redigeres av et redaksjonsutvalg, er foreningens kanskje viktigste ansikt utad, samtidig som det er et viktig bindeledd mellom styret og medlemmene – det inspirerer og forplikter. Tilbakemeldingene fra medlemmene tyder da også på at bladet er høyt verdsatt.

I likhet med året før var totalt antall sider i 2010 på 108, mens det for få år tilbake var på mellom 60 og 80 sider. Fra den 44. årgangen har vi lyst til å framheve vårt temanummer om vann med Lise Henriksens artikkel fra Rausjøgrenda, Sverre M. Fjelstads omtale av Skogbruk og vann, Ida Hvoslefs intervju med elveforkjemperen Tor Holtan-Hartwig, og artikler om henholdsvis Ulsrudvannet og Lutvann. Av andre bidrag vil vi trekke fram Lise Henriksens artikler om Vardåsen i Enebakk og Vågheim på Skytten og Cathrine Søbergs intervju med mesterkokken Bernt Stiansen. Dessuten har styret og flere av medlemmene bidratt med godt stoff til bladet. Alle bidrag og bilder til, og arbeid med, bladet er ulønnet. Utgiftene er knyttet til arbeid med utforming og trykking, samt utsending.

Capser og Buffer (halstørker)

ØV har gått til anskaffelse av capser og buffer som foreningen ønsker å gi bort på årsmøter, høstmøter, vervesøndager og lignende arrangementer.

Nettsider

Våre nettsider har siden 2003 vært å finne på www.ostmarkasvenner.no. Sidene er meget godt besøkt og oppdateres jevnlig av vår webmaster Jan Saghaug. I tillegg til den løpende nyhetsoppdateringen inneholder sidene et arkiv med tidligere utgaver av Nytt fra Østmarka. Der kan man finne alle utgaver fra og med 2001. Når et nytt nummer av bladet kommer i posten til medlemmene, publiseres det forrige nummeret i arkivet på hjemmesiden. Antallet innmeldinger via innmeldingsskjemaet på våre nettsider er stadig økende.

Arrangementer

Årsmøte

Årsmøtet i Østmarkas Venner fant sted 25. mars på Skullerudstua med om lag 200 medlemmer til stede. Det sittende styret ble enstemmig gjenvalgt, og det ble behørig takket for flott innsats. Naturfotografen og østmarkavennen Sverre M. Fjelstad ble til stor og hjertelig applaus utnevnt til æresmedlem i Østmarkas Venner. Etter at den formelle delen av møtet var ferdig, trollbandt Sverre M. Fjelstad den store forsamlingen med lysbildeforedraget «Dyr i Østmarka – på kloss hold».

Guidet tur til Tømmerås med Even Saugstad

Den 8. mai hadde Østmarkas Venner, i samarbeid med vertskapet på Sandbakken, guidet tur i den sørlige delen av Østmarka. I strålende vær fikk omkring 100 deltakere se den fantastiske utsikten fra Tømmerås. Turen gikk deretter via restene etter den tidligere husmannsplassen Slåttebråtan til Skjelbreia og Rolandsjøen. For de aller fleste medlemmene ble turen avsluttet på Sandbakken med kaffe og noe å bite i.

Minnestund på Sarabråten – 7. juni arrangementet

Flere hundre mennesker hadde møtt fram denne vakre kvelden i solskinnet på Sarabråten. Denne gangen var det forsvarsminister Grete Faremo som holdt hovedtalen under minnemarkeringen. Hun fremhevet at det for henne var en spesiell anledning å hedre de ni falne, også på grunn av hennes far Osmund Faremos krigsopplevelser med opphold i konsentrasjonsleir. Per Juell holdt tale på vegne av Milorggruppen. Tradisjonen tro var det Østre Aker musikkorps og SAS-Singairs som sto for de musikalske innslagene, til stor glede for alle fremmøtte.

Slåttetreff på Bøvelstad

Om lag 20 personer deltok på slåttetreffet helgen 26. og 27. juni da hele fjøsstykket ble slått og hengt på hesjer. Dette er blitt en årlig tradisjon som styrker arbeidet rundt kulturminnene i Marka. Nå som Bøvelstad er blitt ferdig restaurert, vil det være mulig å utvide arrangementet. Foreningen har inngått en samarbeidsavtale med DNT OO som sikrer oss muligheten til å arrangere dette treffet siste helgen i juni måned i årene fremover.

Guidet tur i reservatet

Lørdag 27. juni ledet Lise Henriksen en guidet tur i reservatet i forbindelse med slåttetreffet.

Villmarkstur for barn og ungdom

Lørdag 16. oktober ble det arrangert juniortur med før- og leirskolelærer, inspirator og kjentmann i Østmarka Lars Maanun som turleder. I strålende høstvær fikk 15 barn og ungdommer oppleve spennende steder de færreste hadde vært på, blant annet Dødningehulen, «Dryppet», Milorg-grotten, Solåsen og Korpås Olsen sin bortgjemte hytteplass. Pølser ble grillert og fortært ved idylliske Smalvann. En særdeles vellykket tur, som gjorde at vi kom noe forsinket tilbake til foreldrene som ventet på Skullerudstua.

Skogdag med Friluftsetaten i Oslo kommune

Østmarkas Venner har merket en økning i antall klager på hogst og terrenginngrep fra medlemmer og andre som ferdes i Marka. Foreningen inviterte derfor til skogdag med Friluftsetaten lørdag 23. oktober for å diskutere hogst i Oslo kommunes skoger. Avdelingsleder for Skog og friluftsliv, Jon Christiansen, stilte opp med flere kyndige medarbeidere på en rundtur fra Rustadsaga via Ødegården til Gullmeden. Rundt førti personer deltok på den fire timer lange turen med mange innlagte orienteringer underveis. Det ble orientert om etatens retningslinjer for skogsdrift og de hensynene som blir vektlagt. Terrenginngrep som veibygging og sporskader etter hogstmaskiner og oppretting av disse, var vel et av punktene der det kunne sies å være en viss uenighet. Ellers viste skogdagen med all ønsket tydelighet at det å drive kommunens skoger i dag, er en avveining mellom mange og til dels motstridende hensyn som skal ivaretas. Østmarkas Venner ønsker å ha en god dialog med forvaltningen, selv om man ikke alltid er enig i det den foretar seg.

Guidet høsttur fra Grønmo

Lørdag 30. oktober guidet Lise Henriksen 38 glade vandrere fra Grønmo til mange spennende og mer eller mindre ukjente plasser i Østmarka. Turen, som var ca. 12 km lang, foregikk i realt vått høstvær og kupert terreng. Det var mange høydepunkter på turen, og det kanskje mest uforglemmelige var da Ole Opsahl fra Skullerud gård fortalte om sine barndomsopplevelser i møtet med «søstrene på Sol-åsen» og eneboeren Korpås-Olsen ved Smalvannshula. Alle turdeltakere kom tilbake til Grønmo i god behold, med mange nye oppdagelser og opplevelser rikere.

Høstmøte

Torsdag 11. november var datoen for ØVs årlige høstmøte. Rundt 120 frammøtte medlemmer overvar foredraget «Kultur og historie i Enebakk – En spennende del av Østmarka», hvor Juul Sverre Stener fra Enebakk historielag i ord og bilder beskrev en viktig del av Østmarkas kulturhistorie. I god tradisjon ble det servert kaffe og wienerbrød.

Regnskap 2010 og budsjett 2011

	DRIFTSINNTEKTER	Regnskap 2010	Budsjett 2010	Regnskap 2009	Budsjett 2009	Budsjett 2011
	Kontingenter	557 990,00	570 000,00	477 588,00	440 000,00	570 000,00
1	Tilskudd/gaver	19 158,00	7 000,00	14 300,00	7 000,00	7 000,00
2	Bøvelstad/Slåttetreff	17 850,00		24 113,00		10 000,00
3	Andre driftsinntekter (Grasrotandel)	25 927,00	10 000,00	11 506,00		25 000,00
	Renteinntekter	3 862,00	3 500,00	4 716,00	6 000,00	3 500,00
	SUM INNTEKTER	624 787,00	590 500,00	532 223,00	453 000,00	615 500,00
DRIFTSKOSTNADER						
	Lønn/feriepenger inkl. arbeidsgiveravgift	83 491,00	100 000,00	68 460,00	65 000,00	100 000,00
	Lønn/honorar uten skatteplikt/arbeidsgiveravgift	9 500,00	20 000,00	6 275,00	15 000,00	20 000,00
4	Møter/tilstelninger	62 885,00	60 000,00	49 869,00	50 000,00	70 000,00
	Medlemsblad	148 986,00	170 000,00	150 748,00	150 000,00	170 000,00
	Vervebrosjyre/trykksaker	-	25 000,00	8 469,00	10 000,00	25 000,00
5	7. juni arrangement	17 442,00	25 000,00	14 957,00	18 000,00	25 000,00
	Kontorrekvisita	4 472,00	10 000,00	15 625,00	5 000,00	10 000,00
	Telefon	6 079,00	6 000,00	4 519,00		8 000,00
	Porto	106 086,00	85 000,00	77 671,00	80 000,00	90 000,00
7	Andre kostnader	24 114,00	39 500,00	23 797,00	40 000,00	39 500,00
	Datautstyr/programmer	12 815,00	20 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00
6	Arrangementer Bøvelstad/Slåttetreff	24 353,00	30 000,00	18 609,00	10 000,00	30 000,00
	Reklameeffekter/Annonse	39 320,00				18 000,00
	SUM KOSTNADER	539 543,00	590 500,00	438 999,00	453 000,00	615 500,00
	Pr. 31.12.10	85 244,00	0,00	93 224,00	0,00	0,00

Balanse

		2010	2009
EIENDELER	Kunder debitorer	12 840,32	8 224,00
	Driftskonto	30 695,47	25 172,57
	Skattetr. konto	3 980,45	3 976,36
	Høyrentekonto	124 445,75	121 056,75
	Nordea	316 433,42	231 769,03
8	Forskudds oppgjør	485,00	1 110,00
	SUM EIENDELER	488 880,41	391 308,71
EGENKAPITAL OG GJELD	Egenkapital 1.1	379 058,41	285 834,41
	Årets resultat	85 244,00	93 224,00
	Egenkapital 31.12.	464 302,41	379 058,41
9	Avsatt skatt og arb.g.avgift	12 068,00	8 010,00
9	Leverandørgjeld	12 510,00	4 240,30
		24 578,00	12 250,30
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	488 880,41	391 308,71

Noter og regnskap

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapslovens bestemmelser og det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Inntekter og kostnader

Inntektsføring skjer ved leveringstidspunktet etter opptjeningsprinsippet. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet slik at kostnader kommer i samme periode som tilhørende inntekt.

1	TILSKUDD GAVER	
	Gave fra Østensjø Rotary Klubb	1 000,00
	Lørenskog kommune	7 000,00
	MVA kompensasjon	10 658,00
	Andre gaver -ekstra fra medlem	500,00
		19 158,00
2	BØVELSTAD/Slåttetreff	
	Detakeravgift Slåttetreff	2 850,00
	Tilskudd for beiting	15 000,00
		17 850,00
3	ANDRE DRIFTSINNTEKTER	
	Norsk tipping «Grasrotandelen»	25 926,00
4	MØTER/TILSTELNINGER	
	Leie høytaleranlegg	7 750,00
	Skullerudstua, Årsmøte	16 000,00
	Skullerudstua høstmøte	12 780,00
	Styremøte Sandbakken	5 095,00
	Diverse møteutgifter	17 335,00
	Oslo Kongressenter	3 925,00
		62 885,00
5	7. JUNI ARRANGEMENT	
	Kor	1 000,00
	Div. utgifter	5 873,00
	Norgesbuss	5 568,00
	Østre Aker musikkorps	5 000,00
		17 441,00
6	BØVELSTAD/SLÅTTETREFF	
	Teknisk utstyr og drift	18 648,00
	Lønn inkl arb.g.avg.	5 705,00
		24 353,00
7	ANDRE KOSTNADER	
	Lagerleie av arkiv	1 280,00
	Blomster	4 741,00
	Omkostninger OCR, bank gebyr etc	4 198,00
	Revisjon	7 500,00
	Diverse	6 395,00
		23 797,00
8	Registrert i regnskap 2009, oppgjør i 2010	485,00
9	Beløp kostnadsført i 2009, men betalt i 2010	12 995,00
	Skatt/arbeidsgiveravgift	12 068,00

Langseth Revisjon AS

Statsautorisert revisjonsselskap

Til årsmøtet i
Østmarkas Venner

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Østmarkas Venner, som består av balanse per 31. desember 2010, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 85.244,- for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med bokføringslovens regler og god bokføringsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foreningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foreningens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Østmarkas Venner per 31. desember 2010 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med bokføringslovens regler og god bokføringsskikk i Norge.

Langseth Revisjon AS – Statsautorisert revisjonsselskap

Kittel Nielsensvei 67, 1163 Oslo
Telefon: 98 64 44 63 –E-post: fredrik.langseth@langsethservices.no
Organisasjons-/Revisor nummer: 995 300 796

Årsberetning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, og forutsetningen om fortsatt drift, er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov, god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 8. februar 2011

Langseth Revisjon AS

Fredrik W. Langseth

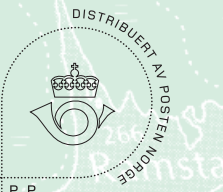
Statsautorisert revisor

Langseth Revisjon AS – Statsautorisert revisjonsselskap

Kittel Nielsensvei 67, 1163 Oslo
Telefon: 98 64 44 63 –E-post: fredrik.langseth@langsethservices.no
Organisasjons-/Revisor nummer: 995 300 796

B

NORGE

Returadresse: Østmarkas Venner, Postboks 37 Haugerud, 0616 Oslo

Aktivitetskalender for medlemmer av Østmarkas Venner

Aktivitet	Dato	Foredragsholder/ Guide	Annonseres
Årsmøte på Skullerudstua	31. mars	Jon Odden	Nytt fra Østmarka nr. 1
Vårtur til Lutvann-området	7. mai	Steinar Saghaug	Nytt fra Østmarka nr. 1
Minnestund på Sarabråten	7. juni	Edvard Hoem	Nytt fra Østmarka nr. 2
Slåttedugnad på Bøvelstad	25.-26. juni	Bent Nilsen	Nytt fra Østmarka nr. 2
Tur for barn og ungdom	September	Ikke bestemt	Nytt fra Østmarka nr. 2
Høsttur	Oktober	Ikke bestemt	Nytt fra Østmarka nr. 3
Høstmøte	November	Ikke bestemt	Nytt fra Østmarka nr. 3

Bli medlem du også!

Du som vil støtte Østmarkas Venner, bli medlem! Skriv navn og adresse her, klipp ut og send til: Østmarkas Venner, Postboks 37 Haugerud, 0616 Oslo

Navn:

Telefon:

Adresse:

Postnummer og -sted :

Kontingenten er kr 150 per år. Borettslag, bedrifter og organisasjoner kr 300 per år.
Blankett vil bli tilsendt etter innmelding.

Eller meld deg inn via: www.ostmarkasvenner.no